

More accessible psychiatric service in universities

In recent times there has been a timely and much needed societal awakening around mental health. In conjunction with that the demand for more accessible psychiatric care has grown. It is especially important to strengthen psychiatric services in the universities in light of the largest age group of university students, ages 18-25, are one of the groups most at risk of developing psychiatric problems. One of every five females in this age group shows signs of depression and the most common cause of death for males in this age group is suicide. These are the terrible consequences of a large part of this age group not being able to seek help, first and foremost because of their poor financial situation and a lack of access to psychiatric services.

On this basis Uppreisn directs Viðreisn's parliamentary group to push for more accessible psychiatric services, especially in universities, so that people can seek help locally. They should propose that positions for psychiatrists in public universities should be increased, so that students always have easy access to sufficient care. The government should also look for ways to in psychiatric care in privately run universities.

LGBTQ+ education

It is the opinion of Uppreisn that LGBTQ+ education should be part of the curriculum of every Icelandic elementary- and high school. LGBTQ+ education should also be a part of a teacher's required education. The minister of education and culture should be responsible for defining and coordinating LGBTQ+ education, as well as supervising it's implementation.

Euthanasia

It is the opinion of Uppreisn that euthanasia should be legal in certain, well defined instances that meet strict conditions. In many instances it is a humane choice for those who want meet their end with dignity. This choice is based on respect for the patient and his right to control his own life and body, it lessens the chance of abuse and gives a clear legal parameter on how to react if a patient wishes to be euthanized after all other remedies have been exhausted.

Preschool and infant daycare

It is the opinion of Uppreisn that Viðreisn should advocate considerable reforms in the preschool and daycare systems. A lack of space in preschools and daycare should not keep parents from their work or studies, it can also be especially problematic for low income households. Uppreisn would like Viðreisn to advocate specific actions, those actions should not increase the number of children per teacher nor children per square meter of preschool space. It is also the opinion of Uppreisn that the gap between parental leave and daycare should be bridged no later than 2019 through cooperation between the state and the municipal level. Uppreisn encourages full use of diverse forms of enterprise and that children are not discriminated against no matter whether they choose publicly or privately run schools.

Firstly the salary of preschool and daycare workers needs to be raised. Secondly preschool teachers should get a work licence after completing a B.Ed. degree and not a masters degree as is demanded today. Although it is important that some encouragement to take a masters degree is in place. The demands made to preschool teachers and daycare workers should be simplified and clarified in order to increase efficiency, decrease bureaucracy and ease the application process to attract new daycare workers and preschool teachers. The main aim of these services should be to ensure freedom of choice for the individual when it comes to placing children in preschool or daycare and

to ensure every child has access to these services at 18 months of age in the latest. To meet the second aim there are a few temporary solutions possible, for example the max number of children per daycare worker could temporarily be increased to reduce waiting lists.

Separation of church and state

It is the opinion of Uppreisn that the cooperation between the Icelandic state and the National Church should be discontinued and that the state should stop charging parish fees. The state and the national register should also stop any interference with religious matters, including registering people's religious views

Higher parental grants for students

There is broad and good access to education in Iceland and as such it is a fact that most of the population spends some time of their life studying, some even well into their twenties. To carry and have a child while studying is a challenge that the state and municipalities have not supported adequately.

Today students need to be at the studying rate of 75% or more for at least six months out of twelve before the child's determined date of birth to qualify for a parental grant of 171.000 isk a month. In comparison it is about 60.000 isk lower than the amount paid in parental grants to minimum wage workers.

It is the opinion of Uppreisn that 171.000 isk a month is not enough to afford rent, food and other basic necessities and for that reason it is imperative to fix this. Rent for student housing is usually around 110.000 isk a month, making it obvious that it's very hard to make ends meet in these situations.

It is also the opinion of Uppreisn that the rules on demanded studying time for prospective parents should be broadened, especially concerning mothers, on the grounds that pregnancy can take very different tolls on their health and that can negatively impact their ability to study. Prospective mothers should not be punished for caring for their own health and that of their unborn child at the sensitive time that pregnancy is.

Proposals:

The parental grant to students should be raised from a maximum of 171.000 isk to the maximum of 240.000 isk per individual for couples and 380.000 isk per individual for a single parent. In accordance with the projected consumption for an individual with a child that is not in preschool or daycare being 282.442 isk a month without the cost of housing, according to the consumption criteria of the Ministry for Welfare.

The demanded studying rate should be lowered to 40% for the individual carrying the child, that being in the best interest of both mother and child. Any individual that meets that demand should be eligible for a full grant.

Students that are close to finishing their education and may therefore not be enrolled in the required number of classes should be eligible for a parental grant if the parent that is carrying the child has been studying at a 40% rate for at least six months of the last eighteen before the

child's determined date of birth and the parent that is not carrying the child has been studying at a rate of at least 75% in the same timespan. This should only pertain to those who are finishing their education.

Diverse forms of enterprise in healthcare

It is the opinion of Uppreisn that diverse forms of enterprise in the healthcare system should be promoted. NGO's such as SÁÁ (National Center of Addiction Medicine) and the Red Cross show the pros of letting non-government entities run services on behalf of the government. Privately run healthcare can under certain conditions be in the best interest of patients, healthcare workers and the government. We should learn from the experience of our neighboring countries where private enterprise belongs in the healthcare system. The purpose should always be that healthcare is efficient, well operated and accessible to everyone without regard to residency, location or financial status.

We need to stop acting like only increased funding will improve the service on it's own. Rather we need to define a more comprehensive policy in the healthcare system, where we specifically look at the division of tasks between all institutions in the system and that the rights of patients should be clarified.

A working group should be formed to explore the pros and cons of picking up an obligatory insurance scheme, similar to Germany. The working group should turn in it's conclusions in late 2018.

Free market for cab services

Uppreisn supports a free market for cab services. The current arrangement is outdated and only protects a small number of jobs to great cost to the consumer. While demand for the service is high, the special licence system creates a lack of supply. This drives prices up and causes consumers great inconvenience.

The special licence cabs should be decommissioned, the cab market made free without unnecessary government constraints, the market should be fully trusted to provide the service.

Privatising the retail sale of alcohol

Uppreisn advocates the privatisation of retail sales of alcohol in Iceland. We have had enough of the paternalism shown by the Icelandic government for decades.

By breaking these constraints new possibilities would open up in concern to product range, companies would decide themselves what they import (or buy locally) which means a good supply of products in demand and a constant experiments in introducing new products to the market.

The state run Alcohol- and tobacco store would consecutively cease all sales of alcohol as there would never be a truly free market if one retailer is state owned and thus backed by taxpayer money. Stronger alcohol should be sold in a separate space.

A student loan system that works for students

It is the opinion of Uppreisn that Viðreisn should be a leading power in the battle for better living conditions for students. Therefore we propose that the party advocate reforms in both funding and lending framework of the Icelandic Student Loan Fund (LÍN). It desperately needs reforms in favor of

young students, It is especially important to carry out those reforms that already have a cross-party consensus,

It is the opinion of Uppreisn that Viðreisn should advocate three major reforms to the Icelandic Student Loan Fund (LÍN). Firstly that loans should be paid out to the students each month instead of a undefined date once per semester. Secondly Viðreisn should advocate raising the tax-free allowance or the amount loaned out each time to meet the difference that has been caused by the development of wage and cost of living since the tax-free allowance and amount loaned out were last revised. Thirdly Viðreisn should fight for rent compensation being taken out of the equation when the loan stock is calculated, as those calculations lower the amount loaned out and does not meet the needs of students that don't qualify for rent compensation.

Uppreisn advocates for a christmas bonus for students. The Loan Fund should pay the bonus upfront and students should have a choice whether they get it immediately or distributed over the span of a few months. Refugees that have received a residential permit should be able to get the same service from LÍN as others.

Legalisation of gambling

Uppreisn wants to legalise betting and put all gambling under the same set of laws.

Support for an RBT system in the Capital area

Uppreisn supports the building of an RBT (Rapid Bus Transit) system in the Capital area. Public transport is a mode of transportation commonly used by young people and Uppreisn is bound to stand up for their interests by systematically working to improve bus transportation.

In the next 25 years the number of residents of the Capital area will increase by 40% or 70.000 people, making it a community of 300.000 people, according to the Coalition of Municipalities in the Capital area. If no big actions are taken traveltime and distance will see extensive increases. An RBT system is an efficient form of transportation that will greatly benefit young people. Fares should be kept at a minimum for those groups of society that are not financially stable, for example children, students, the elderly and the disabled.

Aðgengilegri sálfræðiþjónusta á háskólastigi

Að undanfögnu hefur átt sér stað tímabær og þörf vitundarvakning í samfélaginu um geðheilbrigðismál. Samhliða því hefur krafan um auknið aðgengi að sálfræðiþjónustu vaxið. Þá er sérstaklega mikilvægt að efla sálfræðiþjónustu í háskólum landsins í ljósi þess að helsti aldurshópur háskólanema, 18–25 ára, er í einna mestri hættu hvað geðræn vandamál varðar. Í þessum aldurshópi mælist um fimmti hver kvenmaður með þunglyndiseinkenni og algengasta dánarorsök ungra karlamanna á aldursbilinu 18–25 ára er sjálfsvíg. Þetta er hörmuleg afleiðing þess að stór hluti fólks á þessum aldri getur ekki leitað sér aðstoðar, fyrst og fremst vegna fjárskorts og vegna þess að geðheilbrigðis- og sálfræðiþjónusta þykir ekki nógu aðgengileg.

Sökum þessa felur Uppreisn þingflokki Viðreisnar það verkefni að beita sér fyrir aðgengilegri sálfræðiþjónustu og þá sérstaklega að efla slíka þjónustu innan háskólastigs, þar sem fólk geti leitað sér aðstoðar í nærumhverfi sínu. Þá verður sérstaklega lagt til að stöðugildum sálfræðinga skuli fjölgað innan opinberra háskóla. Þar hafi nemendur greiðan aðgang að eins fullnægjandi þjónustu og unnt er að veita hverju sinni. Auk þessa leiti stjórnvöld leiða til að efla sálfræðiþjónustu í öðrum háskólum en opinberum.

Hinseginfræðsla

Uppreisn ályktar að tryggja þurfi hinseginfræðslu í námskrá allra íslenskra grunn- og framhaldsskóla. Jafnframt þurfi að tryggja hinseginfræðslu í kennaranámi. Mennta- og menningarmálaráðherra beri ábyrgð á því að skilgreina og samræma hinseginfræðslu og muni hafa eftirlit með framfylgd fræðslunnar.

Dánaraðstoð

Uppreisn ályktar að vinna þurfi að löggjöf um að við vissar, vel skilgreindar aðstæður og að uppfylltum ströngum skilyrðum verði dánaraðstoð mannúðlegur valkostur fyrir þau sem kjósa að mæta örlögum sínum með reisu. Sá valkostur byggir á virðingu fyrir rétti sjúklingsins á eigin lífi og líkama, dregur úr líkum á misnotkun og gefur lagalegan og skýran ramma utan um hvernig skal bregðast við óski sjúklings eftir dánaraðstoð þegar engin önnur úrræði eru í boði.

Leikskóla- og dagvistun barna

Uppreisn ályktar svo að Viðreisn beiti sér fyrir verulegum úrbótum á leikskóla og dagvistunarúrræðum fyrir ung börn. Skortur á leikskólaplássi og/eða skortur á plássi frá dagforeldrum á ekki að vera hindrun á atvinnuþátttöku eða námsþátttöku foreldra sem og getur það reynst tekjulágum einstaklingum sérlega erfitt þegar ofangreind úrræði skortir. Uppreisn vill að Viðreisn beiti sér fyrir ýmsum sértækum aðgerðum og að aðgerðir muni hvorki fjölga börnum á hvern leiðbeinanda/kennara né börnum á hvern fermetra af leikskólaplássi. Uppreisn ályktar að bilið milli fæðingarorlofs og dagvistunar verði brúað ekki síðar en 2019 með samvinnu ríkis og sveitarfélaga. Uppreisn hvetur til að fjölbreytt rekstrarform verði nýtt og ekki mismunað börnum eftir hvaða rekstrarform er valið.

Fyrst skal nefna hækkun launa leikskólastarfsmanna og dagforeldra. Næst ber að nefna að starfsréttindi ættu að fást við B.Ed. gráðu en ekki Meistaragráðu líkt og krafan er í dag, þó ætti að

vera hvati til að sækja slíkt meistaranám. Þá ætti að einfalda og skýra þær kröfur er varða dagforeldra og leikskólakennara að því marki að auka skilvirkni, minnka skrifræðið og auðvelda umsóknarferli til að laða að nýja dagforeldra og leikskólakennara. Meginmarkmið veittrar þjónustu ætti að vera að tryggja einstaklingum valfrlsi þegar kemur að vistun barna hjá leikskóla eða dagforeldrum og að tryggja öllum slíka þjónustu í seinasta lagi við 18 mánaða aldur barns. Til að mæta seinna markmiðinu mætti leggja til ýmis bráðarbirgðarúrræði, t.d. mætti auka þann fjölda barna er hvert dagforeldri sér um, tímabundið og að því marki að fækka á biðlista.

Aðskilnaður ríkis og kirkju

Uppreisn ályktar að slíta þurfi samstarfi íslenska ríkisins og þjóðkirkjunnar og íslenska ríkið hætti að úthluta ígildi sóknargjalda. Jafnframt að þjóðskrá og íslenska ríkið skipti sér að engu leyti að trúarlegum skoðunum íslenskra ríkisborgara og skráning trúarskoðana verði afnumin.

Hærri fæðingarstyrkur námsfólks

Íslendingar hafa víðtækt og gott aðgengi að menntun hér á landi og því er það staðreynd að stór hluti þjóðarinnar er við nám á einhverjum tímapunkti í lífi sínu, jafnvel í mörg ár eftir tvítugt. Að ganga með og eiga barn ásamt því að vera í námi er áskorun sem ríki og sveitafélög hafa hingað til ekki stutt nægilega vel við.

Í dag er staðan sú að námsmenn þurfa að hafa verið í 75% eða meira námi í að minnsta kosti 6 mánuði af 12 fyrir settan fæðingardag barnsins til að eiga rétt á fæðingarstyrk upp á hámark 171.000 krónur á mánuði. Til samanburðar sé það um 60.000 kr. lægri upphæð en fæðingarstyrkur þeirra sem eru á lágmarkslaunum á vinnumarkaði.

Uppreisn ályktar svo að 171.000 krónur á mánuði dugi ekki fyrir húsaleigu og helstu nauðsynjum á borð við mat og því sé brýnt að bæta úr þessum málum. Húsaleiga Stúdentagarðanna miðast gjarnan við hátt í 110.000 krónur á mánuði og því augljóst að erfitt kann að vera að ná endum saman við þessi kjör.

Uppreisn ályktar jafnframt að rýmka eigi reglurnar um námskröfur verðandi foreldra, þá sérstaklega mæðra, enda geti meðgöngur tekið misjafnan toll af heilsu þeirra og það geti bitnað á því námshlutfalli sem viðkomandi treysti sér að skrá sig í. Ekki eigi að refsfa verðandi mæðrum fyrir að hlúa að eigin heilsu og heilsu ófædds barns á þeim viðkvæma tíma sem meðganga er.

Tillögur:

Hækka skal fæðingarstyrk námsmanna úr 171.000 krónum að hámarki upp í 240.000 krónur á einstakling fyrir pör og 380.000 krónur á einstakling fyrir einstætt foreldri. Sbr. við neysluviðmið einstaklings með barn, sem er ekki í leikskóla eða dagvistun er 282.442 á mánuði án húsnæðiskostnaðar, skv. neysluviðmiðum velferðarráðuneytisins.

Lækka skal kröfu um námsprósentu einstaklingsins sem gengur með barnið niður í 40% enda sé það bæði móður og barni í hag. Allir einstaklingar sem uppfylla þau skilyrði eiga rétt á fullum styrk.

Námsmenn sem eru að ljúka námi og eru þar af leiðandi ef til vill ekki skráðir í margar einingar skulu fá fæðingarstyrk hafi foreldrið sem gengur með barnið verið þreytt a.m.k. 40% eininga fulls náms í 6 mánuði af síðustu 18 mánuðum fyrir settan fæðingardag og foreldrið sem gengur ekki með barnið a.m.k. 75% eininga fulls náms á sama tímabili. Gildir þetta einungis um þá einstaklinga sem eru að ljúka námi.

Fjölbreytt rekstrarform heilsugæslu

Uppreisn ályktar að hlúð skuli að fjölbreyttu rekstrarformi í heilbrigðiskerfinu. Frjáls félagasamtök á borð við SÁÁ og Rauða krossinn sýna kosti þess að láta aðra en hið opinbera sinna þjónustu fyrir þess hönd. Þá getur einkarekstur heilsugæslu og tiltekinna stærri læknisverka, að ýmsum skilyrðum uppfylltum, verið hagfelld fyrir sjúklinga, starfsfólk og ríkið. Draga skal lærdóm af reynslu nágrannaríkjanna um það hvar einkarekstur á við og hvar ekki. Ávallt skal hafa það til hliðsjónar að heilbrigðiskerfi hér á landi verði að vera skilvirkt, vel rekið og aðgengilegt öllum óháð búsetu eða fjárhagsstöðu.

Horfið skal frá því að álíta að eingöngu aukin fjárframlög bæti þjónustu sjálfkrafa. Þess í stað skal ráðist í betri stefnumörkun í heilbrigðiskerfinu, þar sem litið skal sérstaklega til verkaskiptingar miðli allra stofnana í kerfinu og réttindi sjúklinga verði skýrð.

Stofnaður verði starfshópur sem skoða skal kosti og galla upptöku skyldutryggingakerfis að þýskri fyrirmynd. Starfshópurinn skal skila af sér niðurstöðum í árslok 2018.

Frelsi á leigubílamarkaði

Uppreisn styður frjálsan markað leigubíla. Núverandi fyrirkomulag er úreitt og verndar nokkur starfsígildi á kostnað allra neytenda. Sérleyfin skapa skort á framboði á sama tíma og eftirspurn er gríðarleg og verðlag því óþarflega hátt og neytendum stafar hætta

Sérleyfaleigubílar skulu verða teknir úr umferð, leigubílamarkaðurinn gerður frjáls án ónauðsynlegrar íhlutunar ríkisins og markaðinum treyst fyrir að sinna þjónustunni.

Frjáls sala áfengis

Uppreisn beitir sér fyrir frjálsri sölu áfengis á Íslandi. Nóg er komið af forsjarhyggjunni sem íslenska ríkið hefur sýnt öll þessi ár.

Með því að brjóta þessar skorður er opnað á nýja möguleika þegar kemur að úrvali, fyrirtæki gætu ákveðið sjálf hvað þau flytja inn (eða kaupa innanlands) sem þýðir gott framboð af því sem vinsælt er og stöðug tilraunastarfsemi til að kynna markaðnum fyrir einhverju nýju.

Áfengis- og tóbaksverslun ríkisins ætti á sama tíma að hætta allri sölu áfengis en það yrði aldrei sannarlega frjáls samkeppni ef einn söluaðilinn væri ríki svarinn. Sterkt áfengiskuli selt í sérrými.

LÍN fyrir nemendur

Uppreisn ályktar svo að Viðreisn skuli vera leiðandi afl í baráttu fyrir bættum kjörum námsmanna. Þess vegna er lagt til að flokkurinn beiti sér fyrir breytingum á styrkveitingu Lánasjóðs Íslenskra Námsmanna (LÍN) og sömuleiðis á útlánareglum sjóðsins. Þar þurfi að gera þarfar breytingar og halda á lofti þeim sjónarmiðum sem yrðu ungunum námsmönnum verulega til hagsbóta. Þar verði sérstaklega litið til þeirra þátta og breytinga sem flokkar gætu sammælt um.

Uppreisn ályktar svo að Viðreisn ætti að beita sér án tafar fyrir þremur veigamiklum úrbótum á Lánasjóðskerfi íslenskra námsmanna (LÍN). Í fyrsta lagi að útgreiðslur lána skyldu fara fram mánaðarlega á þeim mánuðum er námsmenn stunda nám en ekki á óskilgreindri dagsetningu í lok annar. Í öðru lagi ætti Viðreisn að beita sér fyrir hækkun frítekjumarks ellegar hækkun útláns til að mæta þeim mismun sem orðið hefur á verðlagsþróun og launaþróun á þeim tíma sem frítekjumarkið ellegar útlánin voru seinast endurskoðuð. Í þriðja lagi ætti Viðreisn að berjast fyrir því að húsaleigubætur væru ekki reiknaðar inn í núverandi lánastofn, þar sem sá útreikningur lækkar útlánin sem og kemur ekki til móts við fjölda stúdenta sem ekki tekst að leigja undir þeim formerkjum að eiga rétt á húsaleigubótum.

Uppreisn beitir sér fyrir því að námsmenn fái desemberuppbót, Lánasjóður greiði fyrirfram og nemendur hafi val um fái heildarupphæðina strax eða mánaðargreiðslur. Flóttamenn sem hlotið hafa dvalarleyfi munu geta fengið námsaðstoð hjá LÍN líkt og aðrir.

Lögleiðing veðmála

Uppreisn vill að veðmálastarfsemi verði gefin frjáls og fjárhættuspil verði öll felld undir sama hatt í lögum.

Stuðningur við Borgarlínu

Uppreisn styður við uppbyggingu á Borgarlínu. Almenningsþingur eru algengur ferðamáti ungs fólks og Uppreisn ber að gæta hag þeirra með því að vinna markvisst að eflingu strætisvagna og Borgarlínu.

Á næstu 25 árum mun borgarbúum fjölga um 40% eða 70.000 manns og verða 300.000 manna samfélag, skv. Sambandi sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu. Ef ekki verður til stórfelldra aðgerða tekið mun ferðatími lengjast og vegalengdir aukast. Borgarlína er afkastamikið samgöngukerfi sem verður ungu fólki til mikilla hagsbóta. Stefnt skal að því að gera fargjöld ódýr fyrir hópa samfélagsins sem ekki eiga kost á að afla mikilla tekna, s.s. fyrir börn, námsmenn, aldraða og öryrkja.